

Dosarul nr. 2rci-32/23

2-20143794-01-2rci-03052023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central – N. Iordachi

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – E. Clim, S. Iorgov, I. Secrieru

DECIZIE

01 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând recursul declarat de Atiom Larionov,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Artiom Larionov, Elenei Cornilova și Tatiane Zbirovscăia cu privire la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Asociația Obștească „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru”,
împotriva încheierilor din 08 noiembrie 2022 și din 01 decembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t:

La 16 noiembrie 2020, AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de sine.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru”.

Judecătoria Chișinău, sediul Central, prin hotărârea din data de 25 ianuarie 2021 a constatat insolvența debitorului AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru” și a dispus intentarea procedurii simplificate a falimentului.

La 05 iulie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de chemare în judecată privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru”, Artiom Larionov, Elena Cornilova și Tatiana Zbirovscăia.

În motivarea cererii a indicat că la 29 aprilie 2021 Serviciul Fiscal de Stat a fost recunoscut în calitate de creditor chirografar cu creanța validată în sumă de 935 904,67 lei, inclusiv creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) – 397 677 lei și creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) – 538 237,67 lei.

Astfel, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru”, Artiom Larionov, Elena Cornilova și Tatiana Zbirovscăia, cu încasarea

solidară în contul masei debitoare a AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru” a creanței validate și nestinse a Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 935 904,67 lei, inclusiv creanțe chirografare de rangul III în sumă de 397 677 lei și creanțe chirografare de rangul în sumă de 538 237,67 lei.

Prin hotărârea din 23 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat. S-a încasat în mod solidar din contul administratorilor AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru”, Artiom Larionov și Elena Cornilova în beneficiul AO „Clubul de jocuri Intellectuale Roșu și Negru”, în procedura falimentului, suma de 935 904,67 lei, iar în rest, cererea a fost respinsă. S-a încasat în mod solidar de la Artiom Larionov și Elena Cornilova în beneficiul statului suma de 25 000 lei, cu titlu de taxă de stat (f.d. 115-127, vol. I).

La 06 iunie 2022 Elena Cornilova, reprezentată de avocatul Elena Organ, a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de fond, anexând dovada de plată a taxei de stat în mărime de 9 375 lei (f.d. 129-130, vol.I).

La 07 iunie 2022, Artiom Larionov a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 23 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f. d. 134, vol. I).

Prin încheierea din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Elena Cornilova și de Artiom Larionov, s-a acordat apelaților un termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovada de achitare a taxei de stat și anume Elena Cornilova în mărime de 9 375 lei, iar Artiom Larionov în mărime de 18 750 lei (f.d. 140-143, vol. I).

Elena Cornilova s-a conformat încheierii instanței de apel și a depus, în termen, recursul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 9 375 lei.

La 01 noiembrie 2022, Artiom Larionov a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 23 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, anexând ordinul de încasare a taxei de stat, în mărime de 150 lei. Totodată, a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat în legătură cu situația materială dificilă (f.d. 150-155, vol. I).

Prin încheierea din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel declarată de Artiom Larionov, s-a acordat apelantului un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru a prezenta dovada achitării taxei de stat, în mărime de 18 750 lei (f.d. 157-160, vol.I).

La 30 noiembrie 2022, Artiom Larionov a depus cerere, prin care a solicitat repetat scutirea de la plata taxei de stat în legătură cu situația materială dificilă, anexând înscrisuri suplimentare (f.d. 171, vol. I).

Prin încheierea din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel declarată de Artiom Larionov din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel (f.d.175-178, vol.I).

Tot, la 01 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a primit spre examinare în procedură scrisă cererea de apel declarată de către Elena Cornilova (f.d. 179, vol.I).

La 11 aprilie 2023, Artiom Larionov a declarat recurs împotriva încheierilor din 08 noiembrie 2022 și din 01 decembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierilor contestate cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționată prin încheierea casată (f.d.1-2, vol.II).

În motivarea recursului Artiom Larionov a menționat că cu încheierea din data de 01 decembrie 2022 a luat cunoștință abia la data de 31 martie 2023, temei de restituire

a servit faptul neachitării taxei de stat în termenul acordat prin încheierea din 08 noiembrie 2022. Reieșind din faptul că încheierea din 08 noiembrie 2022 este fără drept de atac, apelantul a depus repetat cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat în legătură cu situația material precară.

Prin încheierea din 01 decembrie 2022 Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul depus de către acesta fără a examina cererea repetată cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, dat fiind faptul că s-a expus în această privință prin încheierea din 08 noiembrie 2022.

Prin recursul declarat Artiom Larionov a contestat atât încheierea din 08 noiembrie 2022, prin care nu s-a dat curs apelului și i s-a acordat apelantului un termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat, cât și încheierea din 01 decembrie 2022 prin care s-a restituit apelul, deoarece apelantul în termen acordat nu a înlăturat neajunsurile indicate prin încheierea din 08 noiembrie 2022.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 368 alin. (3) din Codul de procedură civilă încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.

Prin urmare, încheierea instanței de apel din 08 noiembrie 2022, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, poate fi atacată odată cu încheierea din 01 decembrie 2022.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La 01 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea prin care a restituit apelul declarat de către Artiom Larionov. Confirmare privind expedierea acesteia în adresa apelantului la materialele dosarului lipsește. Totodată, potrivit cererii din 24 martie 2023 rezultă că Artiom Larionov a luat cunoștință cu încheierea din 01 decembrie 2022, la 31 martie 2023 (f.d. 229, vol. I).

În aceste circumstanțe recursul declarat de Artiom Larionov la 11 aprilie 2023 este considerat a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiat recursul declarat împotriva încheierilor din 08 noiembrie 2022 și din 01 decembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor respective, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 07 iunie 2022, Artiom Larionov a contestat hotărârea din 23 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f.d. 134, vol. I).

Prin încheierea din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Artiom Larionov și s-a acordat termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat, în mărime de 18 750 lei (f.d. 140-143, vol. I).

La 01 noiembrie 2022, Artiom Larionov a depus recurs motivat, anexând ordinul de încasare a taxei de stat în mărime de 150 lei. Totodată, a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat în legătură cu situația materială precară (f.d. 150-155, vol. I).

Prin încheierea din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a acordat apelantului termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în mărime de 18 750 lei (f.d. 157-160, vol.I).

La 30 noiembrie 2022, Artiom Larionov a depus repetat cerere, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în legătură cu situația materială dificilă (f.d.171, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 01 decembrie 2022 a considerat inoportun de a se expune referitor la cererea depusă la 30 noiembrie 2022 și a restituit cererea de apel declarată de Artiom Larionov din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel (f.d. 175-178, vol.I).

În recursul depus recurentul a menționat că a fost limitat în dreptul de acces la justiție, or instanța de apel nu a admis cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, restituind apelul deoarece apelantul nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei.

În conformitate art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Dreptul de acces la o instanță este un element esențial al garanțiilor consacrate de art. 6 și este afectat atunci când acest drept încetează să mai servească scopurilor de securitate juridice și bună administrare a justiției, constituind un obstacol, care împiedică justițiabilul să solicite soluționarea pe fond a litigiului.

Astfel, pentru justa soluționare a cauzei instanța de recurs urmează să stabilească proporționalitatea restricțiilor privind accesul la justiție în raport cu erorile procedurale comise de către instanța de apel, care în opinia recurentului l-a împiedicat să aibă acces la o instanță.

În acest sens, instanța de recurs menționează că la 30 noiembrie 2022, Artiom Larionov a solicitat repetat scutirea parțială de la plata taxei de stat în legătură cu situația materială precară (f.d. 171, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 01 decembrie 2022 a considerat inoportun de a se expune referitor la cererea depusă la 30 noiembrie 2022, menționând că apelantul nu a solicitat prelungirea termenului de procedură stabilit de către instanța de judecată și a restituit cererea de apel declarată de Artiom Larionov (f.d.175-178, vol.I).

Din materialele dosarului nu rezultă că instanța de apel i-a comunicat lui Artiom Larionov încheierea din 01 decembrie 2022 prin care a restituit apelul.

La caz, se atestă că, pe de o parte Artiom Larionov, omițând termenul de înlăturare a neajunsurilor cererii de apel, a depus repetat o cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, fără a solicita prelungirea termenului de procedură, pe de altă parte se atestă omisiunea instanței de apel de a-i notifica apelantului încheierea privind restituirea apelului.

Din conținutul recursului depus rezultă că Artiom Larionov, nefiind de acord cu încheierea din 08 noiembrie 2022, însă cunoscând că aceasta nu se contestă a depus repetat cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, prezentând probe privind situația financiară precară. Instanța de apel, restituind apelul a omis să-i comunice actul judecătoresc lui Artiom Larionov, însă i-a expediat înștiințări privind examinarea cauzei în ordine de apel, făcându-l să creadă că cererea de apel este pusă pe rol.

Astfel, se atestă că Artiom Larionov, până la comunicarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2023, a avut speranța că pe rolul instanței de apel se află apelul depus de către acesta și că acesta va fi examinat odată cu apelul depus de către Elena Cornilova.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că deși dreptul de acces la instanța nu este unui absolut dar unul limitat, limitările nu sunt compatibile cu art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale decât dacă urmăresc un scop legitim și dacă nu afectează acest drept în esența sa.

În circumstanțele relatate, instanța de recurs constată că omisiunea instanței de apel de a-l informa pe Artiom Larionov că apelul acestuia a fost restituit, este o eroare procedurală mai gravă și afectează dreptul lui Artiom Larionov de acces la justiție, având în vedere că acesta până la 31 martie 2023 a avut o speranță legitimă că instanța de apel a admis cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat depusă la 30 noiembrie 2022 și a primit pe rol apelul declarat de către acesta împotriva hotărârii din 23 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că prin emiterea încheierii din 01 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis încălcarea dreptului lui Artiom Larionov de acces la justiție, fapt ce impune casarea acesteia cu remiterea cauzei în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În continuare instanța de recurs va examina legalitatea încheierii instanței de apel din data de 08 noiembrie 2022, prin care s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a acordat lui Artiom Larionov un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în mărime de 18 750 lei (f.d. 157-160, vol.I).

Din materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Artiom Larionov, s-a acordat apelantului un termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada de achitare a taxei de stat, în mărime de 18 750 lei.

În termenul acordat Artiom Larionov a prezentat recursul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 150 lei, totodată a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2022 Curtea de Apel Chișinău a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a acordat apelantului un termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 18 750 lei.

Completul de judecată observă că instanța de apel, prin încheierea din 08 noiembrie 2022, a obligat apelantul să achite și să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei, în condițiile în care Artiom Larionov deja achitase suma de 150 lei, cu titlu de taxă de stat la depunerea apelului.

În aceste circumstanțe se atestă că instanța de apel eronat a obligat apelantul la plata taxei de stat, în mărime de 18 750 lei, deci instanța de recurs nu poate menține

încheierea din data de 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, or neexcluderea sumei deja achitate, constituie o încălcare a drepturilor apelantului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel eronat a obligat apelantul la plata taxei de stat în mărime de 18 750 lei și a restituit cererea de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea din 08 noiembrie 2022 și încheierea din 012 decembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Artiom Larionov.

Se casează încheierea din 08 noiembrie 2022 și încheierea 01 decembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău emise în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Artiom Larionov, Elena Cornilova și Tatiana Zbirovscaia cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Asociația Obștească „Clubul de jocuri Intelectuale Roșu și Negru”, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la etapa de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos